

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto

Valtuustaloite

Otsikko: Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen osaamisyksikön perustaminen

Me allekirjoittaneet Pohjois-Savon hyvinvointialueen Kokoomuksen aluevaltuustoryhmän valtuutetut esitämme, että hyvinvointialue järjestää neuropsykiatriset palvelut, oppimisen tuen ja niitä tukevan tutkimus- ja kehittämistoiminnan perustamalla neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen osaamisyksikön.

Nykytilanne

- Pohjois-Savon hyvinvointialueella neuropsykiatrinen (nepsy) palvelukokonaisuus ja oppimisen tuen palvelut ovat huonosti jäsentyneet ja vaikeasti hahmotettavissa. Palvelukokonaisuus on epäselvä sekä asiakkaille, että ammattilaisille niin hyvinvointialueen omassa organisaatiossa, kuin yhteistyötahoilla, esimerkiksi kunnissa.
- Alueelta puuttuu nepsy-palveluiden kokonaisuutta koordinoiva taho ja jatkumo.

Hyvinvointialueita perustettaessa perusajatus on ollut päästä pois palveluiden pirstaleisuudesta parempaan integraatioon. Tämä tavoite ei ole lähtenyt Pohjois-Savon hyvinvointialueella liikkeelle ja näkyy arjessa erityisesti niillä henkilöillä, jotka tarvitsevat nepsy-palveluita. Nyt heitä pompotellaan luukulta luukulle palveluista toiseen hyvinvointialueen sisälläkin aluekohtaisesti epätasa-arvoisesti. Varsin huolestuttavaa tämä on ongelmien ennaltaehkäisyn tavoitteen kannalta, sillä tällä hetkellä alueellamme ei ole tarjota muuta tukea kuin jonotus tutkimuksiin ja mahdollisen diagnoosin jälkeen nippu paperia itseopiskeluun sekä kenties resepti. Hyvinvointialueeltamme puuttuu järjestelmällinen jonotusaikainen ja diagnoosin jälkeinen tuki. Selkeää palveluvajetta on myös silloin kun diagnoosikriteerit eivät täyty, mutta ei ole osoittaa myöskään kevyempää perustason tukea. (Asiakkaalla on nepsy-piirteitä tai hän kokee nepsy-vaikeuksia arjessaan, mutta kriteerit eivät täyty häiriödiagnoosiin. Silti asiakas kokee tuen tarvetta, mutta sitä ei ole hyvinvointialueen toimesta tarjolla.)

- Nepsy-asiat eivät kuulu kenellekään eivätkä minnekään: Niiden aseman määrittely hallinnollisesti puuttuu. Toisaalta ne kuuluvat kaikkialle: vammaispalveluun, sosiaalihooltoon, terveydenhooltoon, perhekeskukseen, ikäkeskukseen jne jne)

- Tutkimusjonot ja monet muut palvelut hyvinvointialueella ovat ruuhkautuneet
- Yhteistyö aikuisten, nuorten ja lasten palveluiden välillä tai sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimijoiden välillä toimii puutteellisesti.
- Perheiden palvelut ovat pirstaleisia. Kokonaisuuden hallinta ja kokonaiskuva puuttuu
- Tarvittava osaamisresurssi löytyy jo nyt hyvinvointialueen organisaatiossa. Kysymys on siitä, että tämä osaaminen saadaan käyttöön siten, että palvelut ovat parempia ja kattavampia taloudellista panostusta lisäämättä.

Osaamisyksikön perustamista puoltavat seikat

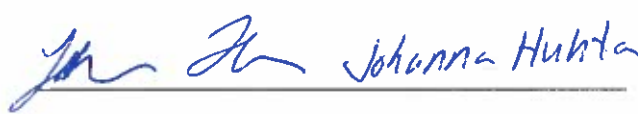
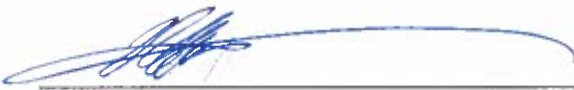
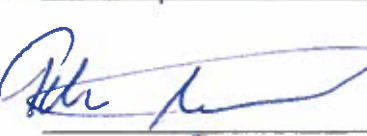
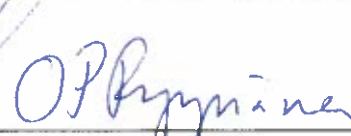
- Perustamalla osaamisyksikkö on mahdollistaa saada prosessijohtaminen kuntoon, lisätä vaikuttavuutta ja parantaa nepsy-kokonaisuuden hallintaa.
- Asiakkaalle tämä merkitsee sitä, että oikea-aikainen, oikeanlainen ja riittävä tuki tarjotaan osaavien ammattilaisten toimesta. Tarve raskaammille palveluille vähenee.
- Moniammatillinen tiimi: asiakas ei juokse ammattilaisten luona, vaan saa heti suunnitelmallista tukea eri ammattilaisilta. Asiakkaan palvelukokemus paranee.
- Yksikkö tehostaa asiakkaiden nepsy-haasteiden ja -vaikeuksien tunnistamista. ja mahdollistaa tarjota varhaista tukea oikea-aikaisesti ja tavoitteellisesti,
- Yksikkö tukee tilanteissa, joissa lähellä olevat (esim. opiskeluhoollon palvelut) eivät ole riittäviä, mutta erikoissairaanhoidon tai vammaispalveluiden toimenpiteet eivät ole tarpeen.
- Yksikkö mahdollistaa ammattilaisten tehokkaan konsultaatiotuen etänä tai jalkautuen asiakkaiden toimintaympäristöön
- Yksikkö mahdollistaa tehokkaan asiakasohjauksen tukitoimiin, tutkimuksiin, matalan tuen palveluihin tai vaativampiin palveluihin tarpeen mukaisesti.
- Kokonaisvaltainen asiakkaan palvelupolun suunnittelu, ohjaus ja reflektointi mahdollistuu.
- Päätöksenteon ja johtamisen yhteinäistyvät ja perustuvat kokonaisnäkemykseen palvelutarpeesta, palvelutarpeen jakautumisesta.
- Suunnittelu- ja ohjausvastuun selkiintyvät.
- Palvelujen tasalaatuisuus ja yhdenvertainen saatavuus hyvinvointialueella paranevat.
- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta alueella vahvistuvat ja uusien tutkittuun vaikuttavuuteen perustuvien ja kokemuksen kautta hyväksi todettujen toimintamallien ja menetelmien käyttöönotto tehostuu
- Ammattilaisten osaaminen paranee ja vahvistuu ja henkilöstöä tukeva esimiestoiminta ja ammatillinen vertaistuki vahvistuvat.

Neuropsykiatrisien palveluiden ja oppimisen tuen järjestäminen osaamisyksikkömallin mukaisesti hyödyttää ennen kaikkea asiakasta ja hänen perhettään, mutta myös hyvinvointialueen ja sivistystoimesta ja työllisyydestä vastuussa olevien kuntien toimijat

hyötyvät osaamisyksikön perustamisesta: vastuut ja roolit selkiintyvät, alueen palvelut ovat paremmin koordinoituja, perustason osaamisen tuki ja toiminta vahvistuvat, monialaisuus vahvistuu ja on paremmin yhteensovitettu, hoito- ja palveluketjut vahvistuvat, kustannustehokkuus paranee, palvelujen kehittäminen paranee, tutkimus- ja innovaatiotoiminta vahvistuvat ja vaikuttavuus lisääntyy.

Osaamisyksikkömallilla voidaan vastata hyvinvointialueella tunnistettuihin puutteellisesta integraatiosta aiheutuviin ongelmiin myös muissa kuin neuropsykiatrisessa toimintakokonaisuudessa. Neuropsykiatrisen osaamisyksikön perustaminen voi toimia pilottina toimintamallin soveltamisesta.

Kuopiossa 7. lokakuuta 2024

 Kari Ojala	 Altti Koskenkorva
 Karoliina Porttinen	 Johanna Huhta
 Milla Rissanen	
 Arttu Porhonen	 Jukka Savolainen
 Pekka Törmä	 O. Pyypää
 Kati Hynänen	